گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۵۳۵۶۷۴
شنبه ۱۴ شهریور ۱۴۰۵ ۲۳:۵۹

دکتر فاطمه اسپندی، مؤسس، مدیر و مربی مجتمع فنی و حرفه‌ای جوان و مدیر مسئول مؤسسه فرهنگی هنری جوان علم گستر:

پرورش مدیران خلاق و نوآور؛ ضرورت پیوند راهبردی دانش، تجربه و نیازهای بازار

آموزش، زمانی می‌تواند به اشتغال و توسعه توانمندی‌های فردی و اجتماعی منجر شود که در کنار دانش نظری، مهارت عملی، خلاقیت و توانایی حل مسئله نیز مورد توجه قرار گیرد. بررسی فاصله میان تحصیلات دانشگاهی و نیازهای واقعی بازار کار، ضرورت استعدادیابی از سنین پایین، نقش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در کسب مهارت و اهمیت پیوند میان نظام آموزشی، خانواده و جامعه، از مهم‌ترین محورهای این گفت‌وگو است.

به گزارش شبکه خبری مدیران نابغه، دکتر فاطمه اسپندی در حال حاضر مسئولیت مدیریت و مربیگری مجتمع فنی و حرفه‌ای جوان را بر عهده دارد و در کنار فعالیت‌های آموزشی، در حوزه فرهنگی و هنری نیز فعالیت داشته است.

مسیری متنوع در تحصیل، آموزش و تخصص

دکتر اسپندی در ادامه درباره سابقه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در ایران توضیح داد، این حوزه سابقه‌ای طولانی دارد و پیش از انقلاب سال ۱۳۵۷ نیز کشورهای صنعتی، از جمله آلمان، قراردادهایی با سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای ایران منعقد کرده بودند.

به گفته او، بر اساس این قراردادها، ایران با رعایت برخی دستورالعمل‌ها و استانداردهای آموزشی، دوره‌های تخصصی را تعریف کرد و این دوره‌ها با تأیید کشور آلمان کدگذاری و استانداردنویسی شدند.

وی یکی از نقاط قوت آموزش فنی و حرفه‌ای را در سنجش واقعی مهارت افراد دانست و افزود، فردی که این مدرک را دریافت می‌کند، باید توانایی و مهارت لازم را در آن حرفه داشته باشد.

مهارت‌آموزی؛ حلقه اتصال تحصیل و اشتغال

دکتر اسپندی یکی از چالش‌های مهم نظام آموزشی را فاصله میان دانش نظری و توانایی عملی عنوان کرد و گفت، بسیاری از افراد پس از سال‌ها تحصیل، هنگام ورود به بازار کار با کمبود مهارت‌های کاربردی مواجه می‌شوند.

او با اشاره به تجربه خود در حوزه آموزش توضیح داد، بسیاری از دانش‌آموختگان رشته‌هایی مانند معماری، مکانیک، برق و شیمی، پس از پایان تحصیلات دانشگاهی برای ورود به بازار کار همچنان نیازمند کسب مهارت‌های عملی هستند.

وی با تأکید بر اهمیت تجربه در کنار علم، خاطرنشان کرد، صرف گذراندن دوره‌های نظری نمی‌تواند فرد را برای انجام حرفه‌ای یک کار آماده کند.

دکتر اسپندی برای تشریح این موضوع به مشاغل فنی نیز اشاره کرد و توضیح داد، نداشتن آموزش اصولی در حرفه‌هایی مانند کابینت‌سازی یا لوله‌کشی می‌تواند موجب اتلاف مواد، زمان و هزینه شود. از نگاه او، فرد متخصص باید بداند هر ابزار و ماده در چه شرایطی و برای چه کاربردی مورد استفاده قرار می‌گیرد و این توانایی از طریق آموزش صحیح و تجربه عملی به دست می‌آید.

ضرورت توجه به بازار کار در برنامه‌ریزی آموزشی

دکتر اسپندی، بررسی دقیق بازار کار و نیازهای آینده جامعه را یکی از مهم‌ترین اولویت‌ها در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای دانست و بر ضرورت تدوین برنامه‌های آموزشی، متناسب با نیازهای واقعی جامعه تأکید کرد.

او توضیح داد، برنامه‌ریزی آموزشی باید بر اساس بررسی شرایط جامعه، شناخت نیازهای آینده، آگاهی از اقدامات کشورهای دیگر، شناسایی نقاط ضعف آموزشی و شناخت علم، فناوری و فنون مورد نیاز صورت گیرد.

به اعتقاد وی، مهارت‌هایی باید بیشتر توسعه پیدا کنند که بتوانند به اشتغال منجر شوند. او تأکید کرد، دوره‌های آموزشی باید به گونه‌ای تعریف و استانداردگذاری شوند که جوانان با حداقل هزینه و در کوتاه‌ترین زمان ممکن، مهارتی کاربردی کسب کنند و بتوانند از طریق آن وارد بازار کار شوند و درآمد داشته باشند.

دکتر اسپندی در عین حال میان مهارت‌آموزی و کارآفرینی تفاوت قائل شد و توضیح داد، کارآفرینی موضوعی گسترده‌تر است و تربیت کارآفرین باید از پایه و از دوران کودکی آغاز شود.

ضرورت آغاز استعدادیابی از سال‌های ابتدایی

دکتر اسپندی بر ضرورت ایجاد هماهنگی و هم‌پوشانی میان آموزش و پرورش، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای تأکید کرد و گفت ذهن خلاق باید از دوران کودکی پرورش پیدا کند.

او معتقد است کودکان باید از سنین ابتدایی مورد استعدادیابی قرار گیرند تا توانمندی‌ها و علایق آنان شناسایی و مسیر آموزشی متناسب با استعدادشان انتخاب شود.

به گفته دکتراسپندی، حوزه‌هایی مانند تعمیرات، داروهای گیاهی، خیاطی و معماری می‌توانستند در این برنامه به کودکان معرفی شوند تا طی یک سال، علاقه و استعداد آنان در زمینه‌های مختلف مشخص شود و خانواده و نظام آموزشی بتوانند بر اساس این شناخت، کودک را در مسیر مناسب هدایت کنند.

او خاطرنشان کرد، این طرح در استان البرز به دلیل شرایط اقتصادی خانواده‌ها و برخی محدودیت‌ها، با استقبال مورد انتظار مواجه نشد.

پرورش ذهن خلاق؛ زمینه‌ساز تربیت مدیران توانمند

از دیدگاه دکتر اسپندی، استعدادیابی تنها به معنای انتخاب یک رشته تحصیلی نیست، بلکه باید زمینه‌ای برای پرورش ذهن خلاق، روحیه امیدوارانه، مثبت‌اندیشی و توانایی مدیریت و تصمیم‌گیری فراهم کند.

او تأکید کرد، باید افرادی برای مدیریت تربیت شوند که آگاهی مناسبی داشته باشند، بتوانند در شرایط مختلف تصمیم درست بگیرند و هنگام مواجهه با مشکلات، به جای یأس و ناامیدی، راهکار ارائه دهند.

دکتر اسپندی مدیر موفق را فردی می‌داند که در مواجهه با مشکلات، توانایی تحلیل شرایط و یافتن راه‌حل داشته باشد و مشکلات را مانعی برای ادامه مسیر نداند.

وی مطالعه، کسب آگاهی و تمرین ذهنی را از عوامل مؤثر در تقویت قدرت تصمیم‌گیری عنوان کرد و توضیح داد، ذهن نیز مانند سایر توانایی‌ها نیازمند تمرین و فعالیت است.

به گفته او، تصمیم‌گیری صحیح در شرایط کوتاه و بحرانی، نیازمند آگاهی، مطالعه و تمرین است و نمی‌توان بدون تقویت این توانمندی‌ها انتظار داشت فرد در شرایط دشوار تصمیم‌های درست و به‌موقع بگیرد.

مدرک دانشگاهی بدون مهارت، تضمین‌کننده موفقیت شغلی نیست

دکتر اسپندی با اشاره به ضعف‌هایی که در نظام آموزشی مشاهده می‌کند، بیان کرد، سال‌ها تحصیل در مدرسه و دانشگاه لزوماً به معنای آمادگی برای ورود به بازار کار نیست.

او توضیح داد، فرد ممکن است سال‌های زیادی را صرف تحصیل کرده باشد، مطالب آموزشی را فرا گرفته و در آزمون‌ها موفق شده باشد، اما در عمل فرصت کافی برای کسب مهارت، تجربه و توانایی حل مسئله نداشته باشد.

به اعتقاد وی، یکی از مشکلات موجود این است که بخشی از آموزش‌ها بیشتر بر یادگیری مطالب و گذراندن امتحانات متمرکز است و دانش‌آموز یا دانشجو کمتر فرصت پیدا می‌کند آموخته‌های خود را در شرایط عملی به کار بگیرد.

اسفندی تأکید کرد، فردی که سال‌ها تحصیل کرده اما مهارت انجام کار را کسب نکرده است، هنگام ورود به محیط حرفه‌ای ممکن است با مشکلات جدی مواجه شود.

نقش رسانه در آگاهی‌بخشی درباره مهارت‌آموزی

دکتر اسپندی نقش رسانه را در ایجاد ارتباط میان مراکز آموزشی، خانواده‌ها و جامعه مهم دانست و گفت رسانه می‌تواند در آگاهی‌بخشی درباره ضرورت مهارت‌آموزی نقش مؤثری داشته باشد.

او توضیح داد، برخی خانواده‌ها تصور می‌کنند با پایان مدرسه و دانشگاه، وظیفه آموزشی فرزندشان به پایان رسیده است؛ در حالی که از نگاه او، کسب مهارت‌های عملی برای ورود موفق به بازار کار ضروری است.

وی معتقد است رسانه می‌تواند ارتباط میان دانشگاه، هنرستان، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، خانواده و جامعه را تقویت کند تا خانواده‌ها با اهمیت مهارت‌های عملی و نیازهای واقعی بازار کار آشنایی بیشتری پیدا کنند.

دکتر اسپندی همچنین به فاصله میان تصور خانواده‌ها از ارزش مدرک دانشگاهی و توانایی عملی فرد اشاره کرد و توضیح داد که برای نمونه، داشتن مدرک حسابداری به‌تنهایی به معنای توانایی انجام امور حرفه‌ای حسابداری نیست و فرد باید بتواند دانش خود را در عمل به کار گیرد.

او تأکید کرد، آموزش حرفه‌ای زمانی اثربخش خواهد بود که دانش نظری در کنار تجربه عملی قرار گیرد و فرد توانایی انجام واقعی کار را به دست آورد.

دانش و تجربه در کنار یکدیگر معنا پیدا می‌کنند

اسفندی در جمع‌بندی دیدگاه‌های خود، آموزش را یکی از ارکان جامعه دانست و بر ضرورت توجه هم‌زمان به دانش، تجربه و مهارت تأکید کرد.

از نگاه او، آینده شغلی جوانان زمانی می‌تواند با اطمینان بیشتری شکل بگیرد که استعدادهای آنان از سنین پایین شناسایی شود، آموزش متناسب با توانمندی‌هایشان دریافت کنند و در کنار تحصیلات نظری، مهارت عملی نیز بیاموزند.

وی بر ضرورت تربیت نسلی تأکید دارد که علاوه بر برخورداری از تحصیلات، ذهنی خلاق، توانایی تصمیم‌گیری، روحیه حل مسئله و مهارت عملی داشته باشد؛ نسلی که بتواند در شرایط دشوار به جای تسلیم شدن در برابر مشکلات، راهکار پیدا کند و مسیر خود را ادامه دهد.